

PRAVA POTROŠAČA KORISNIKA USLUGE OPSKRBE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM; USLUGE OPŠKRBE PLINOM I PRAVA POTROŠAČA KORISNIKA TOPLINSKE ENERGIJE

Ivan Benković

SADRŽAJ

- Zakonodavni okvir iz područja energetike u Republici Hrvatskoj
- Hrvatska energetska regulatorna agencija HERA
- Maloprodajno tržište električne energije
- Opskrba električnom energijom
- Provjera složenosti priključka električne energije
- Prava potrošača korisnika usluge opskrbe plinom
- Prava potrošača korisnika usluge toplinske energije
- Novi paket energetske propisa

ZAKONODAVNI OKVIR U REPUBLICI HRVATSKOJ IZ PODRUČJA ENERGETIKE

- Zakon o energiji
([Narodne novine, br. 120/12, 14/14, 102/15, 68/18](#))
- Zakon o regulaciji energetske djelatnosti
([Narodne novine, br. 120/12, 68/18](#))
- Zakon o tržištu električne energije
([Narodne novine, br. 22/13, 102/15, 68/18](#))
- Zakon o tržištu plina
([Narodne novine, br. 18/18](#))
- Zakon o tržištu toplinske energije
([Narodne novine, br. 80/13, 14/14, 76/18](#))

HRVATSKA ENERGETSKA REGULATORNA AGENCIJA (HERA)

- **Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA)** osnovana je Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti (Narodne novine, br. [177/04](#) i [76/07](#)), a nastavila je poslovati sukladno odredbama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (Narodne novine, br. [120/12](#), [68/18](#)).
- Zakon o regulaciji energetske djelatnosti propisuje da je HERA samostalna, neovisna pravna osoba s javnim ovlastima za regulaciju energetske djelatnosti.
- Osnivač HERA-e je Republika Hrvatska, a osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske. HERA za svoj rad odgovara Hrvatskom saboru.
- HERA-om upravlja Upravno vijeće koje ima pet članova od kojih je jedan predsjednik Upravnog vijeća, a jedan njegov zamjenik. Predsjednika i članove Upravnog vijeća imenuje Hrvatski sabor na vrijeme od sedam godina, s mogućnošću još jednog izbora.
- HERA ima stručne službe koje obavljaju stručne, administrativne i tehničke poslove za potrebe Agencije, a kojima rukovode stručni voditelji.

MALOPRODAJNO TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

- Zakonski okvir za maloprodajno tržište električne energije određen je **Zakonom o tržištu električne energije** (Narodne novine, broj 22/13 , 102/15 i 68/18).
- Najvažniji provedbeni propisi su:
 - **Opći uvjeti za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom** (Narodne novine, broj 85/15)
 - **Pravila o promjeni opskrbljivača električnom energijom** (Narodne novine, broj 56/15).

TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE

- MALOPRODAJNO TRŽIŠTE JE OTVORENO
- SLOBODAN IZBOR OPSKRBLJIVAČA
- PREDNOST SLOBODNOG TRŽIŠTA SU KONKURENTNE CIJENE ELEKTRIČNE ENERGIJE I BOLJA USLUGA U KORIST KUPACA
- REGISTRIRANO JE 17 OPSKRBLJIVAČA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

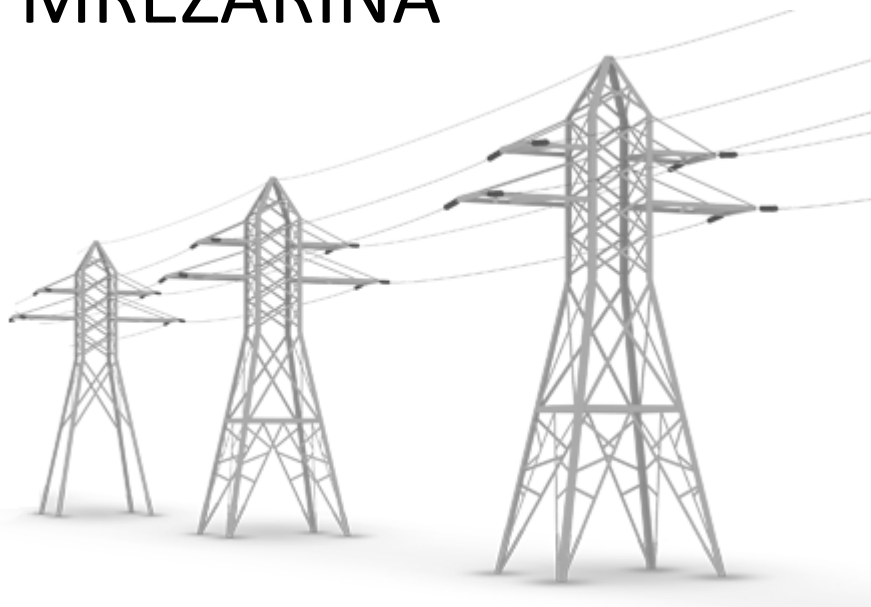
ŠTO JE OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

- OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM JE PRODAJA ELEKTRIČNE ENERGIJE POTROŠAČIMA
- OPSKRBLJIVAČ SE NE MORA ODABRATI
- HEP-ODS d.o.o. U OKVIRU UNIVERZALNE USLUGE OPSKRBLJUJE KRAJNJE KUPCE KOJI NISU ODABRALI OPSKRBLJIVAČA
- KUĆANSTVA KOJA MOGU PROMIJENITI OPSKRBLJIVAČA SU KUĆANSTVA KOJA SU UVRŠTENA U SLIJEDEĆE TARIFNE MODELE:
 - Crveni (dvotarifno brojilo s mjerenjem snage)
 - Bijeli (dvotarifno brojilo)
 - Plavi

STAVKE RAČUNA ZA UTROŠENU ELEKTRIČNU ENERGIJU

- POTROŠENA ELEKTRIČNA ENERGIJA
- MREŽARINA

TKO NAS MOŽE OPSKRBLJIVATI ELEKTRIČNOM ENERGIJOM?

- Tržišnu opskrbu (slobodno ugovaranje cijene električne energije) nude opskrbljivači koji su zadovoljili uvjete za nastupanje na tržištu električne energije.
- HEP-Elektra d.o.o. obavlja uslugu opskrbe električnom energijom u okviru univerzalne opskrbe.

DALI JE POTROŠAČ OBAVEZAN ODABRATI NOVOG OPSKRBLJIVAČA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM?

- Ne
- Potrošač iz kategorije kućanstvo koji ne odabere opskrbljivača na tržištu električne energije automatizmom će opskrbljivati HEP-Elektra u okviru univerzalne usluge.

**MOŽE LI SE POTROŠAČ IZ KATEGORIJE
KUĆANSTVO KOJI KORISTI TRŽIŠNU
OPSKRBU ELEKTRIČNOM ENERGIJOM
VRATITI NA OPSKRBU U OKVIRU
UNIVERZALNE USLUGE?**

DA

KOLIKO ČESTO SE MOŽE PROMIJENITI OPSKRBLJIVAČ ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

- JEDNOM MJESEČNO
- POSTUPAK PROMJENE OPSKRBLJIVAČA JE BESPLATAN

MOŽE LI SE OSTATI BEZ OPSKRBE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM AKO SE NE ODABERE TRŽIŠNI OPSKRBLJIVAČ ?

- NE
- Ako potrošač uredno ispunjava sve svoje ugovorne obveze i uredno plaća račune ne može ostati bez električne energije.

POSTUPAK ODABIRA NOVOG OPSKRBLJIVAČA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

- Provjeriti i usporediti cijene električne energije kod više opskrbljivača putem tarifnog kalkulatora koji se nalazi na stranicama [HERE](#).
- Proučiti koje uvjete nudi novi opskrbljivač
- Provjeriti koje još obveze imate s postojećim opskrbljivačem:
 - trajanje ugovorne obveze
 - moguće novčane obveze za prijevremeni raskid ugovora

ŠTO JOŠ POTROŠAČ MORA ZNATI O PROMJENI OPSKRBLJIVAČA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

- opskrbljivač je dužan potrošača upoznati sa uvjetima iz ugovora o opskrbi električnom energijom
- odredbe UGOVORA prije svega moraju biti poštene i jasne obuhvaćajući prava i obveze opskrbljivača i potrošača na jednostavan i nedvosmislen način
- opskrbljivač odgovara za postupke svojih zaposlenika i prodajnih predstavnika koji nude opskrbu i sklapaju ugovore o opskrbi kupaca, izvan ili unutar poslovnih prostorija
- ako se ugovor sklapa izvan prostorija opskrbljivača prodajni je predstavnik dužan potrošaču predočiti službenu iskaznicu te na zahtjev potrošača omogućiti provjeru identiteta
- kupac kategorije kućanstvo sklapa ugovor o opskrbi na neodređeno vrijeme, uz pravo na jednostrani prekid ugovora u bilo kojem trenutku, bez ugovorne kazne.

RASKID UGOVORA SKLOPLJENOG U SVOM DOMU

- Potrošač iz kategorije kućanstvo ima pravo bez obrazloženja raskinuti ugovor u roku 14 dana

PO MIŠLJENJU POTROŠAČA OPSKRBLJIVAČ JE PRIMJENIO NEPOŠTEN ILI ZAVARAVAJUĆI NAČIN PRODAJE

- BEZ TROŠKOVA
- Potrošač može odustati od postupka promjene opskrbljivača za vrijeme trajanja postupka promjene opskrbljivača sve do završetka postupka promjene opskrbljivača.

INFORMACIJE ILI POMOĆ OKO PROMJENE OPSKRBLJIVAČA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

- Obratiti se može bilo kojem aktivnom opskrbljivaču
- Na stranicama [HERE](#) NALAZI SE popis **AKTIVNIH** opskrbljivača

ŠTO JE DISTRIBUCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ I TKO JE OBAVLJA

- To je razvod električne energije distribucijskim mrežama SN i NN radi isporuke električne energije krajnjim kupcima.
- Obavlja ju operator distribucijskog sustava.
- U Republici Hrvatskoj postoji samo jedan operator distribucijskog sustava a to je: HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.

NAČIN OČITAVANJA BROJILA ZA UTROŠENU ELEKTRIČNU ENERGIJU

- Uslugu očitavanja brojila obavlja HEP-ODS d.o.o. jednom u 6 mjeseci.
- Na zahtjev potrošača iz kategorije kućanstvo HEP-ODS d.o.o. dužan je osigurati i uslugu samoočitavanja stanja brojila utroška električne energije.
- Ako potrošač posjeduje brojila utroška električne energije s daljinskim očitavanjem tada HEP-ODS d.o.o. tu uslugu obavlja daljinski jednom mjesečno.

ŽALBA NA IZNOS RAČUNA ZA UTROŠENU ELEKTRIČNU ENERGIJU

- Potrošač podnosi prigovor svom opskrbljivaču na račun za korištenje distribucijske mreže te opskrbu električnom energijom u roku 15 dana od datuma izdavanja računa.
- Potrošač je dužan platiti nesporni dio računa u roku dospijeća računa.
- Opskrbljivač donosi odluku o prigovoru u roku 15 dana od dana zaprimanja urednog prigovora.

ŽALBA NA NEZADOVOLJSTVO RADOM OPERATORA SUSTAVA

- Žalbu pravna ili fizička osoba podnosi HERI u svezi sa:
 - odbijanjem priključka na električnu mrežu
 - uvjetima priključenja na električnu mrežu
 - određivanjem naknade za priključenje i /ili povećanje priključne snage

ŽALBA NA NEZADOVOLJSTVO RADOM UNIVERZALNOG OPSKRBLJIVAČA

- Krajnji kupac ako je nezadovoljan radom univerzalnog opskrbljivača (trenutno je to Odlukom Vlade Republike Hrvatske HEP-Elektra d.o.o.) podnosi pisani prigovor HERI.
- HERA najkasnije u roku od 30 dana obavještava podnositelja prigovora o mjerama koje je povodom prigovora poduzela.
- U slučaju nezadovoljstva odgovorom HERE može se pokrenuti upravni spor.

ŽALBA NA POSTUPAK PROMJENE OPSKRBLJIVAČA

- Ako se smatra da postupak promjene opskrbljivača nije korektno proveden podnosi se pismeni prigovor HERI.
- Protiv odluke HERE nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.

PRAVA KUPACA (HEP-ELEKTRA d.o.o.)

- Obrada prigovora

Ukoliko kupac ima primjedbe na zaprimljeni obračun, mjesečne novčane obveze (akontacije) i slično, može se obratiti pisanim putem (putem pošte, kontakt formulara na stranicama HEP-ELEKTRA d.o.o. ili elektroničkom poštom).

PRUŽANJE POMOĆI KUPCIMA RADI SPRJEČAVANJA OBUSTAVE ISPORUKE ELEKTRIČNE ENERGIJE

- HEP ELEKTRA d.o.o., s ciljem pomoći rješavanja dospjelih potraživanja svojih kupaca, nudi mjeru obročne otplate dugovanja.

DEFINICIJE

1. **jednostavni priključak** – priključak na niskonaponsku distribucijsku mrežu za koji nije potrebno stvaranje tehničkih uvjeta u postojećoj mreži
2. **organizator posebne zone** – fizička ili pravna osoba, koja temeljem sklopljenog ugovora sa svim subjektima u posebnoj zoni ili druge važeće isprave, zastupa sudionike posebne zone prema operatoru sustava
3. **pravila o priključenju na prijenosnu/distribucijsku mrežu** (u daljnjem tekstu: pravila o priključenju) – pravila koja donosi operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava, uz prethodno odobrenje Agencije, sukladno zakonu kojim se uređuje tržište električne energije
4. **predujam, avans-davanje** određenog novčanog iznosa unaprijed prilikom zaključenja ugovora ili u toku njegova trajanja za još neisporučenu robu ili neizvršenu uslugu, koji jedna ugovorna strana daje drugoj da bi joj olakšala ili omogućila izvršenje obveze
5. **posebna zona** – određeno zemljopisno područje unutar važećeg prostornog plana na kojem postoji interes više subjekata za priključenje na energetska mrežu, kao sudionika posebne zone, te za koju postoji organizator posebne zone.

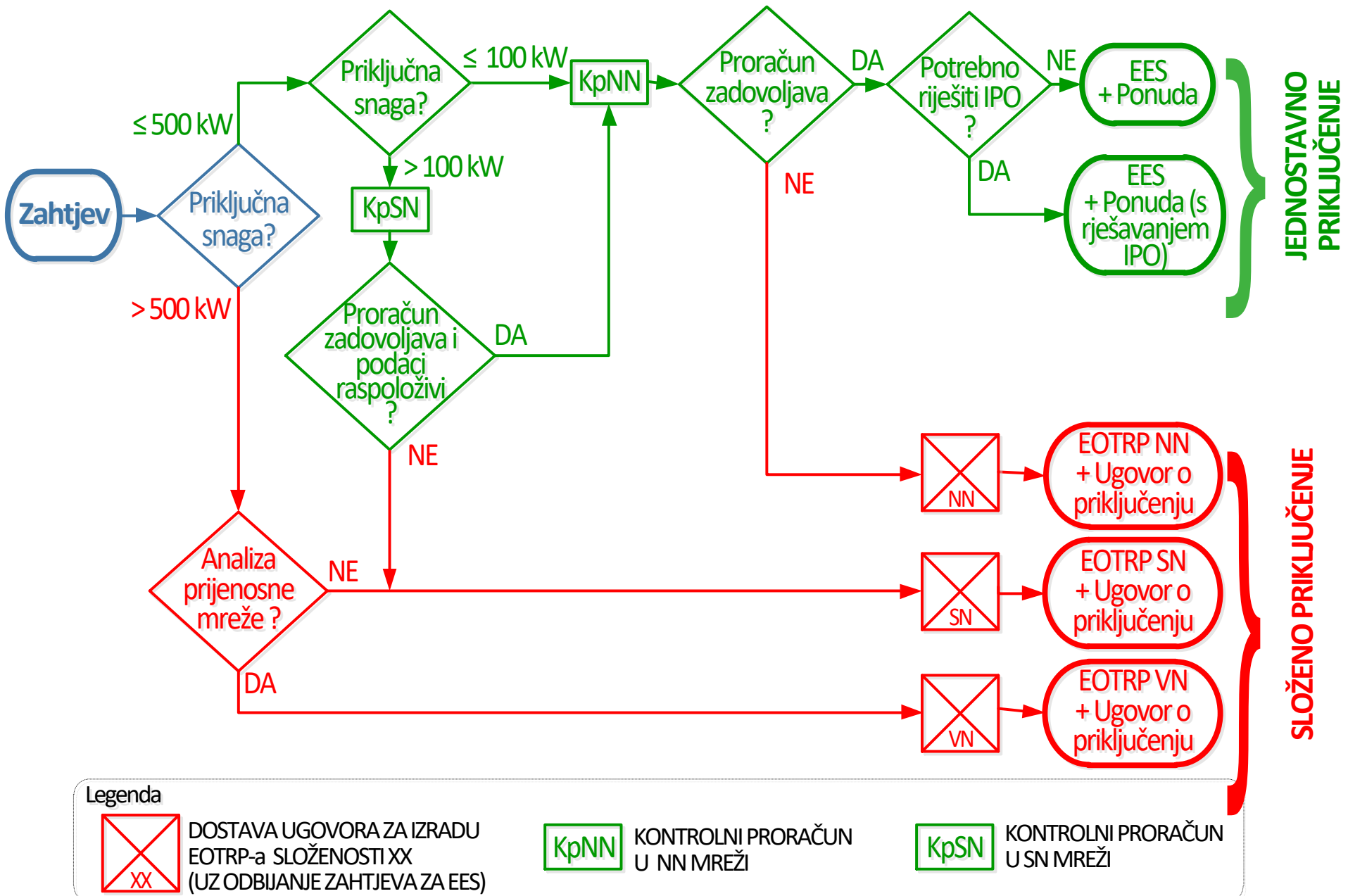

PROVJERA SLOŽENOSTI PRIKLJUČENJA NA NISKONAPONSKU MREŽU

- (1) Operator distribucijskog sustava, temeljem zahtjeva za izdavanje elektroenergetske suglasnosti utvrđuje mogućnost priključenja građevine na mrežu jednostavnim priključkom.
- (2) U slučaju da je operator distribucijskog sustava utvrdio da je za priključenje građevine potrebno stvaranje tehničkih uvjeta u distribucijskoj mreži, dužan je izdati pisanu obavijest da je odbijen zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti i obavijestiti podnositelja zahtjeva o obvezi izrade EOTRP-a, u svrhu utvrđivanja posebnih uvjeta priključenja i potrebe stvaranja tehničkih uvjeta u mreži,

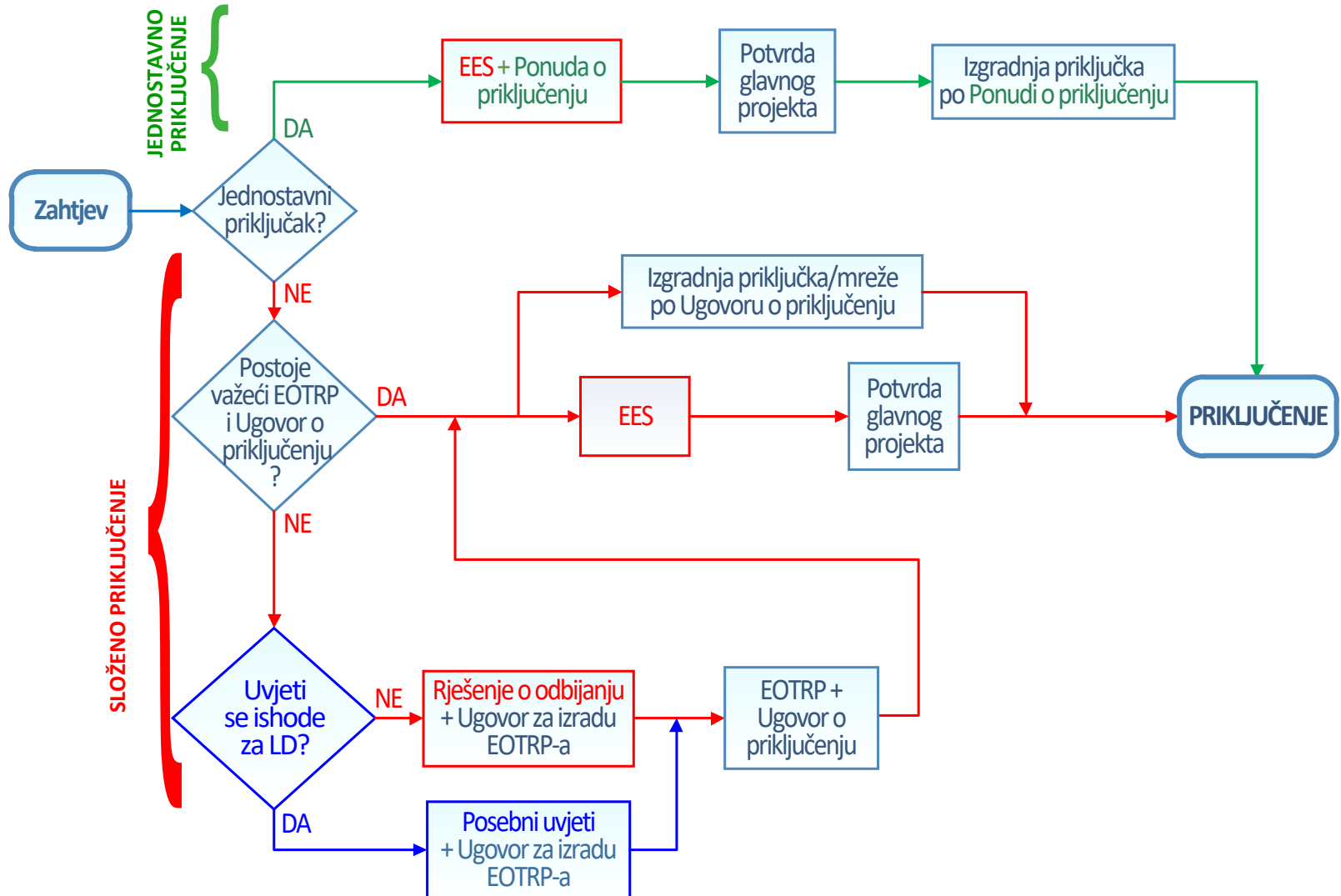

Provjera složenosti

Vrste postupka priključenja

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE ELEKTROENERGETSKE SUGLASNOSTI

- (1) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti podnosi investitor odnosno vlasnik građevine operatoru sustava na propisanom obrascu zahtjeva određenom pravilima o priključenju te najmanje sadrži:
 - podatke o investitoru, odnosno vlasniku građevine
 - osnovne podatke o građevini
 - priključnu snagu
 - planirani termin priključenja
 - broj i datum izrade EOTRP-a, ne stariji od 270 dana za složene priključke i
 - ostale podatke, sukladno pravilima o priključenju.

- (2) Obrazac zahtjeva za izdavanje elektroenergetske suglasnosti mora sadržavati i popis propisa koji se odnose na uvjete priključenja i korištenje elektroenergetske mreže.

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE ELEKTROENERGETSKE SUGLASNOSTI

- (3) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti obvezno sadrži sljedeće priloge:
- idejni projekt ili glavni projekt ukoliko se isti izrađuje sukladno propisima kojima se uređuje područje gradnje
 - kopiju katastarskog plana, odnosno odgovarajuću podlogu s ucrtanom građevinom (ako nije dio idejnog projekta ili glavnog projekta) te
 - ostale priloge, u skladu s pravilima o priključenju.
- (4) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti za složeni priključak sadrži uz priloge gore navedene sadrži i ugovor o priključenju, potpisan od strane investitora, odnosno vlasnika građevine.

ELEKTROENERGETSKA SUGLASNOST

- (1) Elektroenergetska suglasnost je suglasnost koju izdaje operator sustava temeljem zahtjeva investitora, odnosno vlasnika građevine za izdavanje elektroenergetske suglasnosti, a kojom se definiraju uvjeti priključenja građevine na elektroenergetsku mrežu.
- (2) Elektroenergetska suglasnost izdaje se za priključenje građevine složenim priključkom i jednostavnim priključkom.
- (3) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti u slučaju **jednostavnog priključka smatra se ujedno i zahtjevom za sklapanje ugovora odnosno ponude o priključenju.**

SADRŽAJ ELEKTROENERGETSKE SUGLASNOSTI

(1) Elektroenergetska suglasnost minimalno sadrži:

- osnovne podatke o građevini: vrsta (stambena zgrada, višenamjenska zgrada, industrijska hala, prometnica itd.), namjena, procjena potrošnje električne energije, ukupna tlocrtna površina, ukupni broj etaža)
- tehničke uvjete koje mora zadovoljiti građevina radi priključenja na elektroenergetsku mrežu
- tehničke podatke o sučelju elektroenergetske mreže s postrojenjem i instalacijama investitora, odnosno vlasnika građevine
- posebne uvjete na lokaciji građevine, ukoliko postoje
- rok važenja
- uputu o pravnom lijeku i
- ostale podatke, sukladno pravilima o priključenju.

(2) Elektroenergetska suglasnost koja se izdaje za jednostavni priključak, uz podatke iz stavka 1. ovoga članka uključuje i podatke o financijskim obavezama te rok za sklapanje ugovora o priključenju.

KUĆANSTVO SA VLASTITOM PROIZVODNOM

Izdavanje elektroenergetske suglasnosti nije potrebno za postojećeg kupca kategorije kućanstvo koji traži priključenje proizvodnog postrojenja na postojeću instalaciju, instalirane snage do iznosa priključne snage navedene u postojećoj elektroenergetskoj suglasnosti.

Postojeći kupac dužan je kod operatora distribucijskog sustava provjeriti mogućnost priključenja na mrežu i omogućiti operatoru distribucijskog sustava opremanje obračunskog mjernog mjesta o trošku kupca u skladu s tehničkim uvjetima.

Ukoliko kupac ne želi isporučivati energiju u mrežu, postojeći kupac dužan je o svom trošku u vlastitoj instalaciji ugraditi blokadu predaje energije u mrežu.

Operator distribucijskog sustava dužan je u roku od 15 dana provjeriti mogućnost priključenja na mrežu i o tome pismenom obavijestiti kupca iz kategorije kućanstva.

KUĆANSTVO SA VLASTITOM PROIZVODNOM

U slučaju izgradnje proizvodnog postrojenja na postojeću instalaciju radove na instalaciji može izvoditi samo ovlašteni izvođač radova sukladno posebnom zakonu kojim se uređuju poslovi i djelatnosti prostornoga uređenja i gradnje te posebnim propisima kojima se uređuje gradnja.

Kupac je dužan je podnijeti zahtjev operatoru distribucijskog sustava za promjenu statusa korisnika mreže 15 dana prije puštanja proizvodnog postrojenja u pogon.

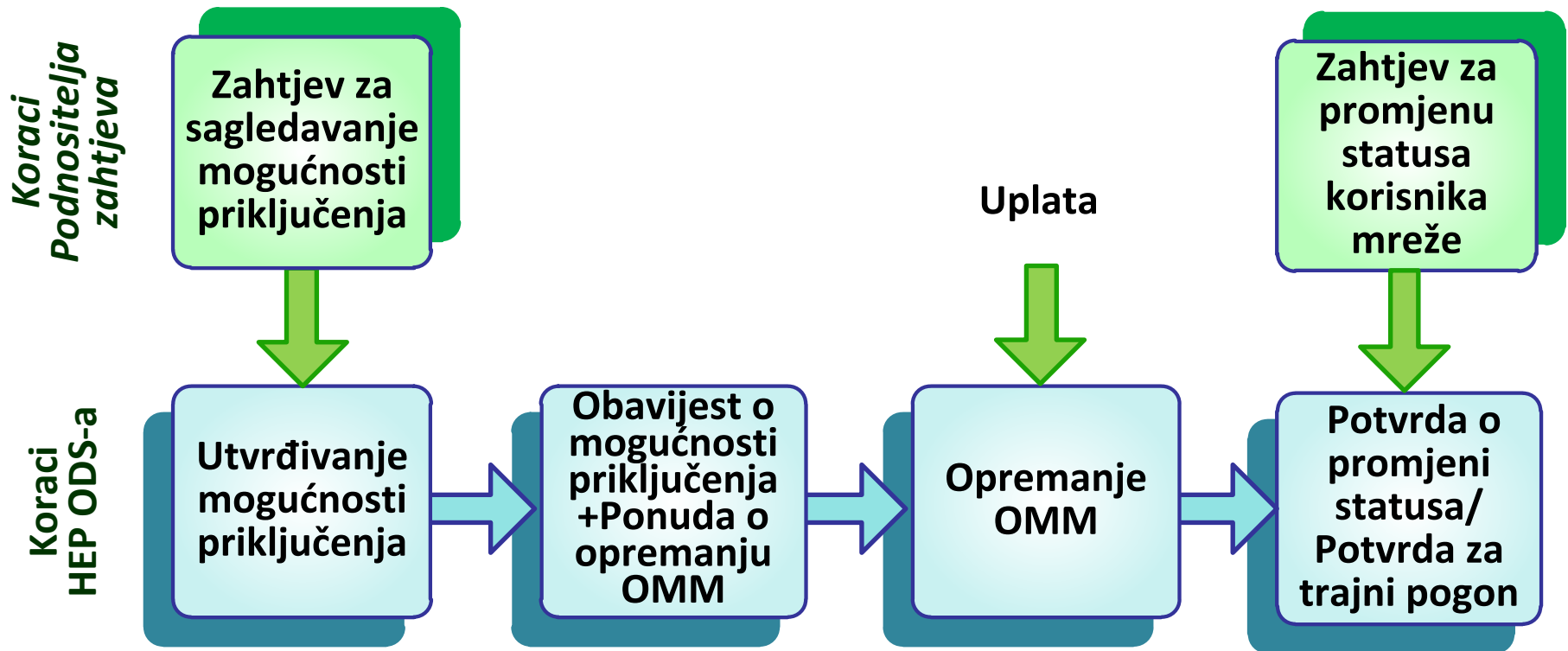
sadrži sljedeće priloge:

- tehničku dokumentaciju unutarnjih postrojenja i instalacija
- izjavu projektanta da je glavni projekt izrađen u skladu sa svim tehničkim uvjetima i važećim propisima te
- izjavu ovlaštenog izvođača radova da su radovi izvedeni sukladno glavnom projektu i pravilima struke.

Operator distribucijskog sustava dužan je postojećem kupcu dostaviti potvrdu o početku korištenja mreže, odnosno promjeni statusa, u roku od 15 dana od primitka urednog zahtjeva .

PRIKAZ KORAKA PRI PRIKLJUČENJU KUĆANSTVA S VLASTITOM PROIZVODNjom

OBVEZE HERE I OPERATORA

- (1) Do 9 . travnja Agencija je dužna uskladiti akte iz svoje nadležnosti s odredbama ove Uredbe.
- (2) Do 9 . travnja operatori sustava dužni su uskladiti pravila o priključenju s odredbama ove Uredbe.
- (3) Operatori sustava dužni su uspostaviti katastar vodova mreže iznad 1kV, sukladno propisima o nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka, najkasnije do 1. srpnja 2018. godine.

KOJI TREBA UKLJUČIVATI kao primjer između ostalog i na SN, informaciju koja je podešena vrijednost napona na sekundaru transformatora VN/SN veća ili jednaka 105% U_n , odnosno ako je podešena vrijednost napona na sekundaru transformatora VN/SN niža ili jednaka 100% U_n , to je jedini način da to zna korisnik.

- (4) Operator distribucijskog sustava dužan je uspostaviti katastar vodova mreže ispod 1kV, sukladno propisima o nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka, najkasnije do 1. srpnja 2020. godine.

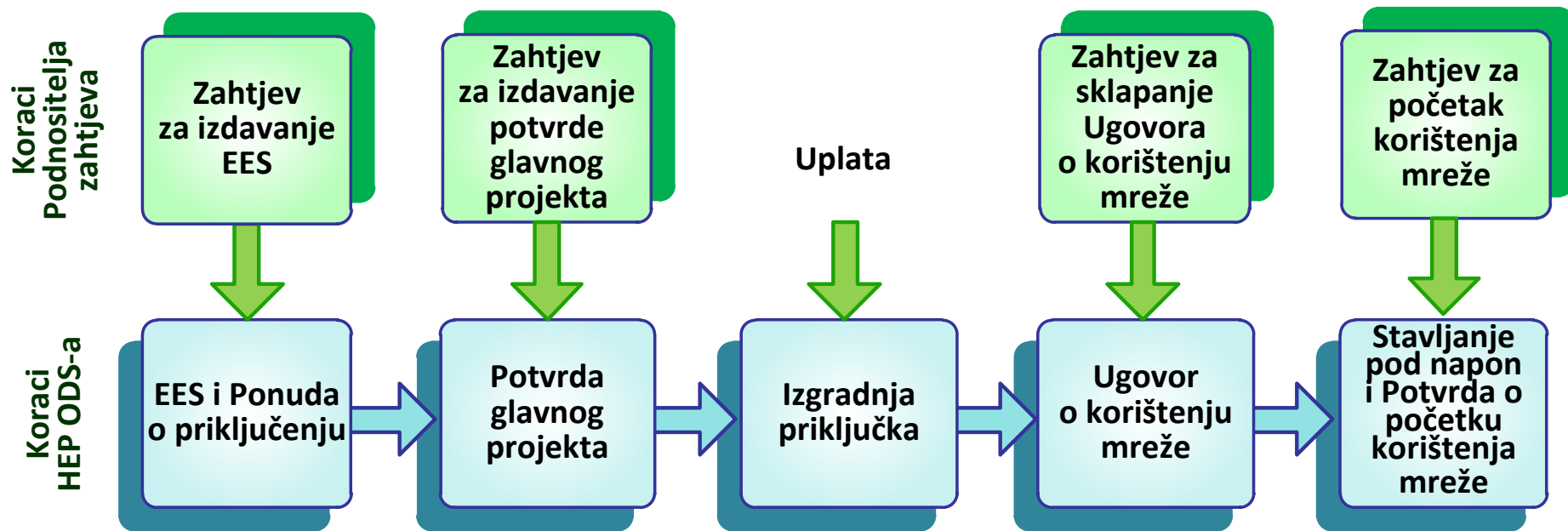

OBVEZE HERE I OPERATORA

- (5) Do 9 .travnja operatori sustava dužni su **utvrditi uvjete koje moraju ispunjavati izvođači pridjeljivih poslova**, a koji će se primjenjivati do donošenja propisa kojima će se regulirati njihovo certificiranje.
- (6) Operatori sustava dužni su uvjete koje moraju ispunjavati izvođači pridjeljivih poslova javno objaviti na internetskim stranicama operatora.
- (7) Operatori sustava dužni su objaviti na internetskim stranicama operatora: Obrazac zahtjeva za izdavanje EOTRP-a iz članka 3. stavka 1. ove Uredbe, prijedlog standardnog ugovora o priključenju iz članka 6. stavka 1. ove Uredbe, prijedlog standardne elektroenergetske suglasnosti iz članka 8. stavka 1. ove Uredbe, prijedlog standardnog zahtjeva za izdavanje elektroenergetske suglasnosti iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe, prijedlog potvrde o priključenju iz članka 13. stavka 1. i članka 19. ove Uredbe, prijedlog zahtjeva za mogućnost priključenja na mrežu iz članak 17. stavka 1. ove Uredbe, najkasnije do osmoga dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Prikaz koraka pri jednostavnom priključenju na distribucijsku mrežu ako u EES nije uvjetovan pokusni rad

ŠTO JE OPSKRBA PLINOM

- Prodaja plina kupcima.
- Za kupce iz kategorije kućanstvo može se obavljati kao javna usluga (regulirana cijena) ili kao tržišna opskrba plinom (slobodno ugovaranje cijena).

TKO NAS MOŽE OPSKRBLJIVATI PLINOM

- Krajnji kupac može kupovati plin od opskrbljivača plinom koji obavljaju tržišnu i/ili opskrbu u obvezi javne usluge. Ti opskrbljivači plinom u obvezi javne usluge imaju obvezu opskrbljivati kupce iz kategorije kućanstvo na određenom području.
- Popis OPSKRBLJIVAČA se nalazi na stranici [HERE](#).

DA LI MORAM ODABRATI NOVOG OPSKRBLJIVAČA PLINOM

- NE
- Kupac iz kategorije kućanstvo koji ne odabere novog opskrbljivača plinom opskrbljuje se plinom od opskrbljivača u obvezi javne usluge na njegovom području.

DALI SE KUPAC IZ KATEGORIJE KUĆANSTVO KOJI KORISTI OPSKRBU PLINOM MOŽE VRATITI NA OPSKRBU U OBVEZI JAVNE USLUGE

- DA
- Kupac iz kategorije kućanstvo pri tome treba paziti na odredbe iz tržišnog ugovora koji mogu sadržavati odredbu za nadoknadom u slučaju prijevremenog raskida ugovora.

MOGU LI OSTATI BEZ PLINA AKO ODABEREM NOVOG TRŽIŠNOG OPSKRBLJIVAČA PLINOM

- AKO SE UREDNO ISPUNJAVAJU UGOVORNE OBVEZE I UREDNO PLAĆAJU RAČUNI NE MOŽE SE OSTATI BEZ PLINA
- Zajamčeni opskrbljivač pruža javnu uslugu opskrbe plinom krajnjem kupcu koji je ostao bez opskrbljivača plinom.

SADRŽAJ RAČUNA ZA UTROŠENI PLIN U SLUČAJU OPSKRBE PLINOM U OBVEZI JAVNE USLUGE

- Trošak nabave plina (ŠTO UKLJUČUJE cijenu plina na veleprodajnom tržištu, troškove transporta i skladištenja)
- Trošak distribucije plina, trošak opskrbe plinom + PDV
- HERA određuje za svakog distributera:
 - trošak transporta plina, skladištenja, distribucije i trošak opskrbe plinom

**POSLEDIČNO DOBIJU SE RAZLIČITE CIJENE PLINA U
RAZLIČITIM DIJELOVIMA REPUBLIKE HRVATSKE**

TROŠKOVI KOJE PLAĆAMO KAO POTROŠAČ PLINA

- MREŽARINU za troškove transporta i distribucije plina do kupca(plaća se Operatoru transportnog sustava i Operatoru distribucijskog sustava)
- POTROŠENI PLIN – ENERGIJU (koju je isporučio opskrbljivač)+propisane zakonom naknade

DISTRIBUCIJA PLINA

- Distribucija plina je razvod plina plinovodima radi isporuke plina krajnjim kupcima, a koja ne uključuje opskrbu plinom. Distribuciju plina na određenom području obavlja operator distribucijskog sustava na temelju dozvole za obavljanje energetske djelatnosti (izdaje HERA) i ugovora o koncesiji koji se sklapa sa područnom (regionalnom) samoupravom.

ODGOVORNOST DISTRIBUTERA PLINA

- Distributeri plina su odgovorni za :
 - Rad, održavanje i razvoj distribucijskog sustava plina.
 - Obavljaju očitavanje stanja plinomjera, održavanje i zamjenu plinomjera i druge mjerne opreme.
 - Ispitivanje plinskih instalacija kod krajnjih kupaca iz kategorije kućanstvo.

DA LI SE MOGU MIJENJATI DISTRIBUTERI PLINA

- NE
- Na svakom distribucijskom području djeluje samo jedan distributer plina koji to pravo ostvaruju temeljem ugovora o koncesiji.

OČITAVANJE STANJA PLINOMJERA

- Obavljaju distributeri plina na svome području.
- Za kućanstva koji koriste tržišnu opskrbu plinom obračunsko razdoblje je 30 dana.
- Za kućanstva koja koriste opskrbu plinom u obvezi javne usluge obračunsko razdoblje može biti prema odluci distributera:
 - jednom mjesečno
 - tromjesečno
 - šestomjesečno

KOLIKO ČESTO MOGU PROMIJENITI OPSKRBLJIVAČA PLINOM

- BROJ JE PROMJENA NEOGRANIČEN
- POSTUPAK PROMJENE OPSKRBLJIVAČA JE BESPLATAN
- DALI SE MOŽE OSTATI BEZ PLINA AKO SE ODABERE NOVI OPSKRBLJIVAČ
 - Ako se uredno ispunjavaju ugovorne obaveze i plaćaju računi ne može se ostati bez plina
 - Ako se ostane bez opskrbljivača **plinom će kupca opskrbljivati zajamčeni opskrbljivač**

OPSKRBA TOPLINSKOM ENERGIJOM

- Opskrba toplinskom energijom podrazumijeva energetska djelatnost isporuke toplinske energije od proizvođača, distributera i kupca toplinske energije do krajnjeg kupca.

POSLO OPKRBLJIVAČA TOPLINSKOM ENERGIJOM

- Kupuje toplinsku energiju od proizvođača toplinske energije i sklapa ugovor o distribuciji toplinske energije s distributerom toplinske energije te prodaje toplinsku energiju kupcima toplinske energije.
- Ako je toplinski sustav zatvoreni opskrbljivač toplinskom energijom još obavlja poslove upravljanja, rukovanja i održavanja toplinskog sustava.

TKO JE KUPAC TOPLINSKE ENERGIJE

- Kupac toplinske energije je pravna ili fizička osoba koja u ime i za račun vlasnika i/ili suvlasnika zgrade/građevine obavlja djelatnost kupca toplinske energije u samostalnom, zatvorenom ili centralnom toplinskom sustavu.
- Djelatnost kupca toplinske energije obuhvaća stručno upravljanje, rukovanje, održavanje unutarnjih instalacija, isporuku toplinske energije radi obračuna toplinske energije, te izdavanje računa krajnjem kupcu u zgradi/građevini u samostalnom, zatvorenom ili centralnom toplinskom sustavu, na temelju ugovora o potrošnji toplinske energije, sklopljenog s ovlaštenim predstavnikom suvlasnika.

ODLUKA O ODABIRU KUPCA TOPLINSKE ENERGIJE

- Suvlasnici zgrade na zajedničkom mjerilu toplinske energije temeljem većine glasova suvlasnika donose odluku o odabiru kupca toplinske energije
- Svaka zgrada NE MORA imati kupca toplinske energije nego to moraju imati zgrade koje imaju zajednički toplinski sustav odnosno zgrade koje su dio centralnog, zatvorenog ili samostalnog toplinskog sustava.

TKO SKLAPA UGOVOR O POTROŠNJI TOPLINSKE ENERGIJE

- Ovlašteni predstavnik suvlasnika sklapa ugovor o potrošnji toplinske energije s kupcem toplinske energije.
- **Opći uvjeti za opskrbu toplinskom energijom** (Narodne novine, broj 35/14) a koje je donijela HERA obrađuju sadržaj ugovora o potrošnji toplinske energije kao i promjenu kupca toplinske energije.

POSTUPAK KOD ISKLJUČENJA ZGRADE IZ TOPLINSKOG SUSTAVA

- Temeljem postignute suglasnosti svih krajnjih kupaca odnosno svih suvlasnika na zajedničkom mjerilu toplinske energije moguće je isključiti zgradu iz toplinskog sustava.
- Zahtjev potpisuje ovlašteni predstavnik suvlasnika i dostavlja ga kupcu toplinske energije.

IZDVAJANJE IZ TOPLINSKOG SUSTAVA

- Temeljem odluke većine suvlasnika krajnji se kupac može izdvojiti iz zajedničkog toplinskog sustava.
- Predstavnik stanara dostavlja kupcu toplinske energije pribavljenu suglasnost o izdvajanju iz zajedničkog toplinskog sustava koja je uredno potpisana i ovjerena.
- Pri tome krajnji kupac koji je izdvojen iz zajedničkog toplinskog sustava plaća sve fiksne troškove održavanja cjelokupnog toplinskog sustava, osim troškova toplinske energije za svoj stan ili poslovni prostor.

UGRADNJA TERMOSTATSKIH RADIJATORSKIH SETOVA , KALORIMETARA I RAZDJELNIKA TOPLINE

- Zakonom o tržištu toplinske energije propisana je obveza ugradnje uređaja za regulaciju odavanja topline (termostatski radijatorski set), kalorimetara ili uređaj za lokalnu razdiobu isporučene toplinske energije (razdjelnik).
- Kalorimetar mjeri stvarnu količinu isporučene toplinske energije za svaku samostalnu uporabnu cjelinu, dok ugrađeni razdjelnik topline daje točniju raspodjelu toplinske energije između samostalnih uporabnih cjelina.

PREPORUKE PRILIKOM UGRADNJE TERMOSTATSKIH RADIJATORSKIH SETOVA I KALORIMETAR ILI RAZDJELNIKA TOPLINE

- Glavna se preporuka odnosi na provođenje balansiranja sustava grijanja u zgradi što podrazumijeva ugradnju balans ventila ili frekventno reguliranih pumpi. Time se osigurava kvalitetnije grijanje svih radijatora u zgradi što predstavlja jednu od mjera energetske učinkovitosti.
- To je odraz motiviranog ponašanja potrošača čime je smanjena ukupna potrošnja toplinske energije.
- **VAŽNO** je naglasiti da ugradnjom ovih uređaja nužno ne mora značiti i niže troškove za utrošenu toplinsku energiju za svaki stan u zgradi.

OČITAVANJE RAZDJELNIKA TOPLNE

- Ovlašteni predstavnik suvlasnika ili od njega ovlaštena fizička ili pravna osoba očitava razdjelnike topline i podatke dostavlja kupcu toplinske energije.
- Pravilnik o načinu raspodjele i obračunu troškova za isporučenu toplinsku energiju ([Narodne novine, br. 99/14, 27/15, 124/15](#)) definira model raspodjele i obračun troškova za isporučenu toplinsku energiju.

RAČUN ZA UTROŠENU TOPLINSKU ENERGIJU

- U centralnom toplinskom sustavu cijena toplinske energije sastavljena je od :
- reguliranog dijela(tarifne stavke za energiju i snagu za proizvodnju i distribuciju toplinske energije)
- tržišnog dijela(naknada za djelatnost opskrbe toplinskom energijom i naknada za djelatnost kupca toplinske energije)

RAČUN ZA UTROŠENU TOPLINSKU ENERGIJU

- **Iznos tarifnih stavki za energiju** pokriva varijabilne troškove u proizvodnji i distribuciji toplinske energije tj. pokriva troškove primarnog energenta koji se koristi za proizvodnju toplinske energije kao i opravdane gubitke u proizvodnji i distribuciji toplinske energije tj. sve troškove osim troška primarnog energenta.
- **Iznos tarifnih stavki za snagu** pokriva sve fiksne troškove u proizvodnji i distribuciji toplinske energije, odnosno sve troškove osim troškova primarnog energenta. Iznosi tarifnih stavki za snagu ovise o broju potrošača toplinske energije ali i o racionalnosti energetskeg subjekta (troškovi osoblja, troškovi poslovanja, troškovi vanjskih usluga).

ŽALBA NA RAD DISTRIBUTERA TOPLINSKE ENERGIJE

- U slučaju **odbijanja** priključenja distributera toplinske energije ide žalba HERI.
- U slučaju **nezadovoljstva radom distributera toplinske energije** podnosi se pisani prigovor HERI (u svezi sa odbijanjem priključka na distribucijsku mrežu, uvjetima priključenja na distribucijsku mrežu, određivanja naknade za priključenje i/ili povećanja prijenosne snage na distribucijskoj mreži, te u svezi primjene metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju toplinske energije).

ŽALBA NA IZNOS RAČUNA ZA UTROŠENU TOPLINSKU ENERGIJU

- Kupac toplinske energije ili krajnji kupac može djelomično ili u cijelosti pisanim putem osporiti račun u roku od 15 dana od dana izdavanja.
- **Nesporni dio mora se platiti u roku dospijeća.**
- Prigovor se podnosi opskrbljivaču toplinskom energijom
- U slučaju opskrbe toplinskom energijom iz centralnog toplinskog sustava može se djelomično ili u cijelosti pisanim putem osporiti račun u roku od 15 dana od dana izdavanja, a nesporni dio treba platiti u roku dospijeća.
- U slučaju krajnjeg kupca koji se toplinskom energijom opskrbljuje u zatvorenom toplinskom sustavu i samostalnom toplinskom sustavu, može se osporiti račun sukladno odredbama sklopljenog ugovora o potrošnji toplinske energije.

ČESTO POSTAVLJANA PITANJA U SVEZI RAZDJELNIKA TOPLINE

- **Da li su točni medijski napisi da se nastavlja s provođenjem obveze ugradnje razdjelnika za još 50 000 kućanstava?**
- Zakonska obaveza nije bila ukinuta, te oni građani koji nisu do sada ugradili razdjelnike topline su i dalje u obavezi ih ugraditi. Oni građani koji su već ugradili razdjelnike topline u obavezi su iste koristiti.
- **O kojih je točno 50 000 kućanstava riječ, odnosno iz kojeg su grada, kvarta i slično?**
- Podatak o 50 000 kućanstava se odnosi na područje Republike Hrvatske, te postoje slučajevi ugrađenih razdjelnika topline po svim gradovima koji koriste usluge toplinskih sustava Zagreb, Rijeka, V. Gorica, Samobor, Vinkovci, Vukovar itd.
- **Koliko je do sada ugrađeno razdjelnika i koliko se još planira?**
- Broj ugrađenih razdjelnika topline nije točno poznat jer raspolažemo sa podacima o samostalnim uporabnim cjelinama (stanovima i poslovnim prostorima) i to je negdje oko 50 000. U svakoj samostalnoj uporabnoj cjelini se pretpostavlja da je prosječno ugrađeno 4 do 5 radijatora koji svaki trebaju imati razdjelnik topline, tako da se ukupno radi o više od 200 000 ugrađenih razdjelnika topline.
- **Kako objašnjavate kritike da je ugradnja neisplativa i da ugradnja razdjelnika topline ne donosi ušteda?**
- Svaka promjena kod ljudi uzrokuje kritike odnosno ljudi ne vole promijene. Nama dolazi i veliki broj pozitivnih komentara nakon ugradnje razdjelnika topline tako da ima primjera uštede i racionalizacije troškova za utrošenu toplinsku energiju. S obzirom da u medijima ne vidimo pozitivne komentare, dobiva se osjećaj da razdjelnici topline nisu donijeli ništa pozitivno, što smatramo da nije točno.
- **Koliko stoji ugradnja za pojedino kućanstvo?**
- Podatci iz pojedinih studija su podatci koji su javno objavljeni a oni govore o cijenama razdjelnik topline od 290,00 kn a cijena termostatskih ventila je 240,00 kn sa PDV-om. Problem nije u ugradnji razdjelnika topline nego se u procesu ugradnje uočava potreba da potrebno ugraditi i drugu opremu. Ugradnja te druge oprema je posljedica nedovoljnog investiranja – održavanja same instalacije tijekom korištenja toplinskog sustava.

NOVI PAKET ENERGETSKIH PROPISA EU - zimski paket za čistu energiju

Čista energija za sve Europljane

- paket mjera za održavanje konkurentnosti EU uslijed promjena na svjetskim energetske tržišta zbog prelaska na čistu energiju.

Zakonodavni prijedlozi o čistoj energiji obuhvaćaju:

- energetske učinkovitost,
- energiju iz obnovljivih izvora,
- oblikovanje tržišta električne energije i sigurnost opskrbe električnom energijom,
- pravila upravljanja energetske unijom.

Europska Komisija predlaže :

- pomake u području ekološkog dizajna i
- strategiju za povezanu i automatiziranu mobilnost.

Paket uključuje i mjere za poticanje :

- inovacija u području čiste energije te obnovu europskih zgrada
- javnog i privatnog ulaganja,
- promicanje industrijske konkurentnosti EU-a i
- ublažavanje učinka koje će prelazak na čistu energiju imati na društvo.

Najveći dio paketa pokriva MZOE, Uprava za energetiku.

NOVI PAKET ENERGETSKIH PROPISA EU - zimski paket za čistu energiju

Cilj: ubrzati prelazak gospodarstva na čistu energiju do 2030. i dalje, te potaknuti rast i otvaranje novih radnih mjesta u EU

Ključni dokumenti na razini EU

- Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (preinaka).
- Komunikacija Komisije Čista energije za sve Europljane. Europska komisija, 30.11.2016., COM(2016) 860 final
- Komunikacija Komisije Okvir za klimatsku i energetska politiku u razdoblju 2020.-2030. Europska komisija, 22.01.2014., COM(2014) 15 final
- Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ
- Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i vijeća o upravljanju Energetskom unijom
- Smjernice o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.-2020.

Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (preinaka)

- **Ciljevi i područje primjene od 1.1.2021.**
- **Ciljevi do 2030.:**
 - povećati sigurnost i predvidljivost za ulagače te prilagoditi okvir za razvoj OIE u skladu s postavljenim klimatskim i energetske ciljevima Unije
 - udio od minimalno 27% OIE u ukupnoj potrošnji energije u EU do 2030.
- **Prijedlog Direktive identificira 6 područja djelovanja:**
 - detaljnije uvođenje OIE u sektor električne energije,
 - upotreba OIE u sektoru grijanja i hlađenja,
 - dekarbonizacija i diversifikacija sektora transporta,
 - jačanje položaja i informiranja potrošača,
 - jačanje EU kriterija održivosti bioenergije i
 - osiguranje pravodobnog i troškovno učinkovitog postizanja obvezujućeg cilja na razini EU

- Hvala na pažnji

Ivan Benković

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike

E mail : ivan.benkovic@mzoip.hr